

EX LIBRIS
ILLVSTRISSIMI VIRI,
DN. DAN. LVDOLPHI,
LIB.BAR. de DANCKELMANN,
S. REG. MAI. BORVSS. CONSILIARII
STATVS INTIMI, cetera,
BIBLIOTHECÆ ACAD. FRIDERICIANÆ
TESTAMENTO RELICTIS.

Gy. 10.

24.

LEVIATHAN

Refutatus & expositus

DISPUTATIONE ORDINARIA
Ex Jur. Nat. & Gent.

AUSPICE NUMINE

PRÆSIDE

HENRICO COCCEJO,
U.J.D. & Jur. Gent. P.P. & F.P.
DECANO.

RESPONDENTE

JOHANNE DIETERICO NOTT
Hammonâ-Guestphalo.

Ventilanda Die 10. Mart.
h. l. q. f.

HEIDELBERGÆ,

Typis SAMUELIS AMMONII Acad. Typog.
ANNO M DC LXXVII.

*Bay Bros zu
Köln
Cöln
Dr. S. Ne
Ling*

Levicatur in sacris mentio Leviathan, in cujus descriptione hæc inter alia inveniuntur verba; Non est potestas super terram, quæ comparetur ei. Factus est expers metus. Videt omnia sublimia infra se, & Rex est omnium filiorum superbiæ. *Iob. 41. vers. pen. & ult.* Hæc descriptio, si abstrahatur ab exemplo, cui applicatur d. l. & in genere accipiatur, apprime convenit summæ in his terris potestati, indeque occasionem dedit sagacissimi ingenii viro Thomæ Hobbesio, ut eam vocem *Leviathan* applicaret personæ suæ artificiali, sc. summo magistratui, quem alibi *mortalem Deum* vocat, & ex unione omnium privatarum voluntatum efformat, *tract. Leviath. in princ. & cap. 17. in fin.*

§. 2. Nos equidem hunc docti viri conatum non improbamus; verum cum hanc potestatem non tantum nomine sed re ipsa esse Numinis vicariam jam olim assertum à nobis fuerit, operæ precium visum est, jam examinare, an hic Leviathan ita ex conjunctione privatarum voluntatum produci, indeque jura descriptionis § 1. allatæ tribui ipsi queant; an verò superiore principio ad id opus sit.

§. 3. Sententia Hobbesii est, *constitui personam hanc artificialem, seu summam potestatem, dum cives singuli vim suam omnem in unum conferunt, isque uniuscujusque personam ita gerit, ut singuli videantur esse autores omnium actionum, quas persona illa exercet, perindeque sit ac si ipsi singula gessent, quæ ipse gerit; & per hanc representationem existere veram unionem omnium in illa persona, quæ dicatur civitas & Deus mortalis, descriptus d. c. 41. fin.*

4. 4. Affabrè! verum talem potestatem à civibus istis concedi posse, quæ sufficiat descriptionis illius amplitudini explendæ, nedum constituendæ authoritati Numinis Vicariæ omnino negamus. I. Quia omne hominum genus, etsi quicquid in ipsis est autoritatis plenissimè in unum conferant, nihil tamen quicquam divinæ autoritatis tribuere possunt utpote quod ipsi non habent, *l. 20. pr. A. R. D.* omnis enim omnium autoritas, quantacunque sit, humana tantum est, non divina. Atqui Principibus competit divina quædã potestas, scil. Numinis Vicaria ut alibi ostensam, *disp. de summ. pot.* Illa ergo ab hominibus concedi nequit.

§. 5. II. Quia omnes homines Principi jus in suam vitam adeoq; jus capitaliũ pœnarũ concedere non possent, cum nec ipsi jus in vitã suã habeant; quippe quos divinus Autor sui, nõ ipsorũ causã, & veluti instrumenta suæ gloriæ cõdidit Nulli ergo homini jus est tale divini Authoris instrumentũ & ἐγκληματὸν ἔστιν ἡ ζωὴ ἐν ζῶντι tollere aut alii jus tollendi concedere.

§. 6. III. Hoc idem ostenditur ex mandato illo Numinis, quod
post

post diluvium non singulis, sed omnibus, qui tunc vivebant, simul dedit, ne sanguinem hominis profundant, addita hac ipsa ratione, quia homo gerat imaginem Dei; adeoque omnes tunc homines, qui simul fuere, non habere jus ullius hominis occidendi, & imaginis illius divinæ extinguendæ. Regerunt facile, *prohiberi ibi non publicum facinorosi supplicium, sed privatam singulorum occisionem.* Resp. Ratio adjecta, quod in imaginem divinam nihil hominibus sit juris, æquè militat in omnibus hominibus publicè coeuntibus, ac in singulis; quicquid enim est illius divini instrumenti & imaginis, non humani sed divini juris est. Neque mandatum hoc singulis, sed toti hominum generi, quod tunc publicè quasi congregatum fuit, datum est. Denique quod singuli non habent, id nec omnibus simul ex se competet, quia competeret omnibus ex singulorum conventionem; qui ipsi id non habent. Aliunde E. illa potestas arcessenda est.

§. 7. IV. Cives omnes non possunt nisi jus in suas res & actiones concedere, nam & hinc aliud non habent. Unde E. jus belli in extraneos occidendive eos?

§. 8. V. Ex concessione civium non potest consequi Princeps hanc descriptionis partem; *Factus est expers metus*: imò nunquam magis metui subjicietur, quàm ubi cives à sua tantum concessione pendere potestatem Principis, nec superiore aliqua auctoritate suffultam viderint. Sed & illa parte deficit descriptio, *quod nulla sit potestas super terram, quæ comparetur ei*; si illa tantum sit humana.

§. 9. Aliunde ergo hinc Leviathan & ὑπερέχουσα ἐξουσία, omnesque alias supereminens potestas constituenda est, ut descriptionis hujus magnitudinem æquet, de quo ita statuimus. Extra controversiæ aleam summo rerum Arbitro competit in homines à se conditos plenum arbitrium atque potestas, quæ & jura sua iis injungere, injunctaque exequi, seu ad ea observanda compellere homines potest. Hanc potestatem cum ipse in his terris non exercent, eam quasi delegavit commisitve humanæ societati, & consequenter necessariò illi simul concessit omnia illa remedia, quæ ad tuenda ista jura, coercendosque ad eorum observationem homines necessaria duxerit. Hinc quicumque ab ea ad hanc potestatem eliguntur, non vi hujus electionis, sed vi delegationis quasi à Numine cuivis electo factæ, eam exercent. Hinc DEI GRATIA, i. Dei nomine & loco, seu, ut Severus in nummis, DIS AUSPICIBUS imperia edictaque sua promulgant. Hinc jus ipsis in hominis, divinæ imaginis vitam. Hinc mandatum illud post diluvianum non ad Deos hos Vicarios, sed ad homines tantum pertinet. Hinc verè metus expers potestas tanta auctoritate defensa. Hinc descriptione sua perfectus Leviathan.

§. 10. Hanc

§. 10. Hanc autem Numinis delegationem evidenter ostendimus. I. Cum rerum Autor jura ac decreta sua observari, eoque homines compelli velit, necessariò etiam vult potestatem, quà compelli homines & necessitate juris illius observandi adstringi possint: nam & jurium ratio hæc est, quòd inde oritur obligatio & necessitas parendi; & necessitas talis nulla est, nisi sit potestas, quæ non parentes compellat: & ex eodem capite firmissimè id concludit Pomp. in l. 2, §. 13. O. 1. *Quantum est enim, ait, jus in civitate esse, nisi sint, qui jura regere possint*: indèque & ipse deducit, *necessarios esse magistratus, utpote per quos effectus rei accipiatur*. Atqui potestatem hanc non exercet ipse divinus Autor per se. Ergo per alios, quibus ipse quasi delegavit: At per quos, nisi per ipsos homines, non unum vel plures, neutrum enim ullibi definitum est. Ergo per omnes, vel qui omnium electione constitutus omnes repræsentat. *conf. disp. de summ. pot.*

§. 11. II. Eandem divinæ potestatis delegationem luculenter ostendit sacra pagina Paulus de istis ἐξουσίαις ὑπερέχουσαις, seu potestatibus summis, & reliquis omnes supereminentibus (ita enim vox illa ὑπερέχων de regia potestate dicitur, & aliis potestatibus subordinatis opponitur 1. Pet. 2. vers. 13.) inquit: ἐκ ἐστὶν ἐξουσία εἰ μὴ ἀπὸ Θεοῦ, non est potestas nisi à Deo. Et mox eod. vers. αἱ δὲ ἐξουσίαι ὑπὸ τῷ Θεῷ τεταγμέναι εἰσὶν. *Quæ sunt potestates, à Deo instituta sunt*. Unde mox vers. 2. vocatur διαταγή τῷ Θεῷ, *Dei institutio*, & bis vers. 4. Θεοῦ διάκονος, *Dei minister*. Denique vers. 6. Λειτουργὸς Θεοῦ, *publicus Dei minister*, &c.

§. 12. III. Idem antiquissimis gentium semper probatum. Homerus Reges perpetuo hoc & quasi peculiari ipsis caractere appellat, quod sint Διοτρεφέες, à Deo aliti: uti Odyss. η. vers. 49. δῆεις δὲ Διοτρεφέας βασιλῆας. Item de Priamo, in fine Iliad ω. v. pen. Περίμοιο Διοτρεφέῳ βασιλῆϊ. Item de Menelao, Odyss. ο. v. 97. & v. 64. Μενέλαε Διοτρεφές. Item Iliad. β. v. 98. Διοτρεφέων βασιλῆων. Item vers. 196. Διοτρεφέῳ βασιλῆϊ: ubi ipse quoque poëta hanc addit rationem nominis, vers. seq. Τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστὶ; quia *A love summus honos*. Idemque exertè Callim. Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. *A love sunt Reges*. Et Plato in Polit. regem dicit. τὸν βασιλέα, ὡς Θεὸν ἐξ ἀνθρώπων. *Regem, seu Deum inter homines*. Tacitus quoque disertè ait l. 6. annal. in oratione M. Terentii. *Principi summum rerum judicium Dii dederunt*. Unde Curtius: *Regium nomen gentes, quæ sub regibus sunt pro Deo colere*. Et Tullius orat. post. red. in sen. *se magistratum Romanum deorum numero colere debere*, &c. Hinc sapienter Pertinax in nummo providentiam imperiū sibi deferentem expressit cum inscriptione: PROVIDENTIÆ DEORUM. Hinc vox illa ipsius Dei ad Principes: *Dii estis*. Hinc Numinis quoque affectiones, hoc jure Vicario iis tribuuntur. Hunc E. Leviathan non ἀνθρωποφυῆ sed Θεοτρεφῆ, non ab hominibus sed Deo natum apparet.

Kd 2246

ULB Halle
002 800 578

3

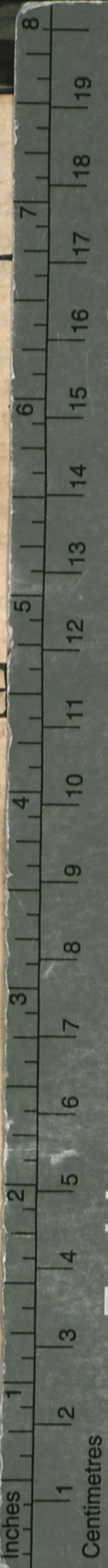
5b.

mit V 17

B.I.G.

Farbkarte #13

24.

HAN

expositus

ORDINARIA
Gent.

CUMINE

DE

COCCEJO,

nt. P.P. & F.P.

NO.

ENTE

FRICO NOTT

Westphalo.

e 10. Mart.

RGÆ,

MONII Acad. Typog.

C LXXVII.

Handwritten note:
Bij ...
...
Cola ...
...
...

